

Clomazon og skader på roerne

Vækståret 2021 er startet som et af historiens vådeste – samtidigt med at det har været forholdsvis koldt.

Det har betydet at fremspiringen i roerne har været yderst langsom. Den langsomme fremspiring sammenholdt med den store mængde nedbør har medført at vi en del steder ser fytotoksiske skader i roerne der hvor der er anvendt clomazon før og efter fremspiring. Clomazon anvendes primært i bekæmpelse af burrester og pileurter, men har også god effekt på en række andre arter, bl.a. hundepersille og hvidmelet gåsefod.

Billede 1: Roeplante med skader fra clomazon, NBR forsøg 2021

Clomazon hæmmer elektrontransporten under fotosyntesen – hvilket indebærer, at de små planter bliver hvidfarvede (billede 1) og taber evnen til at omdanne sollyset til energi. Skaderne er for det meste forbigående – men bremser naturligvis roernes vækst. Ved kraftig hvidfarvning skal man huske, at der så også er en god effekt overfor ukrudt. Der er store forskelle fra sort til sort mht. hvor følsomme roerne er. Skaderne kan nogle steder se meget voldsomme ud – men hvor meget betyder det reelt for vækst og udbytte når roerne har disse skader?

For at svare på dette spørgsmål har vi tidligere i NBR lavet en række forsøg med forskellige doser og tidspunkter for tildeling af clomazon (både tildelt før og efter fremspiring) – efterfulgt af kraftig regn (eller vanding). I forsøgene i 2018 i Sverige fremprovokeredes op til 30% hvidfarvning og en reduktion i tilvækst på 15 procent (målt 10 dage efter 2. sprøjtning). Dette niveau opnåedes ved at sprøjte med Centium både før (0,075 l/ha) og efter (0,125) fremkomst – efterfulgt af kraftig vanding. Forskellene i tilvækst udlignedes dog i løbet af 2-3 uger, hvorefter der ikke var synlig forskel på behandlingerne. Selv ved dette forholdsvis høje niveau af skader var sukkerudbyttetabet ikke mere end ca. 4% relativt. I 2018 og 2019 indgik også led, hvor

Billede 2: Dronefoto af forsøget i 2019. Parcellen yderst til højre er behandlet før fremspiring. Parcellen yderst til venstre er ubehandlet. Ukrudtet er fjernet i dette forsøg.

der kun anvendtes clomazon før fremspiring. Her blev sprøjtet med 0,2 l/ha Centium, efterfulgt af kraftig vanding (billede 2). Behandlingen før fremspiring har også givet tydelige hvidfarvninger af bladene (billede 3). Og ved opførelsen 10 dage efter 2. sprøjtning var der en reduktion i biomasse på ca. 9% i gennemsnit for 3 forsøg – hvilket resulterede i et relativt udbyttetab på 1,7% sukker. Det er dog vigtigt at bemærke, at alt ukrudt i disse forsøg blev rensset bort, så det er den "rene" effekt på roerne der er observeret. Det betyder også, at udbyttetabene skal sættes i forhold til de udbyttetab man kunne have haft, hvis ikke ukrudtet havde været kontrolleret tilfredsstillende.

Billede 3: Hvidfarvninger som følge af clomazonbehandling (forsøg nr. 199, 2018 Norrehemvå, Sverige)

Konklusionen på forsøgene må derfor være, at selv om det ser voldsomt ud, så er roerne generelt gode til at komme igen – og de reelle udbyttetab som direkte følge af skaderne er begrænsede. Er skaderne så voldsomme, at der opstår udbredt plantetab, hvilket vi ikke ser i provokeringsforsøgene, kan tabet i udbytte naturligvis blive mere alvorligt. Der ser heldigvis ud som om, at vi her med indgangen til juni har fået mere solrigt vejr – og roerne er nu i kraftig vækst. Jeg vil derfor forvente at vi hen over de næste par uge vil se, at de roemarker med kraftig hvidfarvning vil komme igen og vokse fra skaderne.

NBR, 7. juni 2021
Mikkel Nilars

